

Katedra filosofie

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Denisa Stuchlíková

Název práce: Platónova kritika umění

Jméno vedoucího práce: Mgr. Ondřej Sikora, Ph.D.

Jméno oponenta: Mgr. Filip Grygar, Ph.D.

I. Formální kritéria	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.		X	
2. Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		X	
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.		X	
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.		X	
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce)	X		

Slovní ohodnocení

Vzhledem ke způsobu, jakým je téma autorčiny bakalářské práce *Platónova kritika umění* zpracováno, se toto téma ukazuje nejen jako příliš široké, ale také na 40 stránkách jako nerealizovatelné.

Autorka postupně převyprávěla dialogy *Obrana Sókrata*, *Ión*, *Ústavu* (2., 3. a 10. knihu) a *Faidros*, a následně opětovným převyprávěním shrnula vybrané kritické poznámky, které vede Platonův Sókratés vůči rapsódům, skladatelům básní a hudby nebo malířům. Problém tohoto pouhého převyprávění a doslovného přebírání argumentů bez většího odstupů a bez úžeji vybrané sekundární literatury (nebo by stačilo alespoň s tou stávající více argumentačně pracovat) se ukazuje jako kámen úrazu celé práce.

Autorka, zdá se, nevezala plně v potaz, co je náležitým nárokem bakalářské práce, tj. odlišit myšlenkově hutný text od pouhého referátu o nějaké knize. V bakalářské práci se má ukázat, jak se student filosofie naučil zvládnout své *abstraktní řemeslo*. Neporozuměla patrně ani rozdílu mezi zrádnou doslovností platónských dialogů či

základností mnoha kritických výroků vůči rapsódům, básníkům a malířům (zdánlivě pro nás často nemoderních, povrchních, cenzorských, odsuzujících, zesměšňujících atd.) a filosofickým nadhledem, který je nutný zaujmout k tomu, aby bylo teprve možné přistoupit k hlubší či vysoce abstraktní vrstvě platónské argumentace. Ta je totiž precizně zkomponovaná jako rafinovaný rébus prosakující na povrch napříč různými humornými, vážnými, ironickými, obraznými, básnickými nebo každodenními obraty a vrstvami.

Právě k naplnění takového odstupu a filosofického nároku měla autorce posloužit lépe zpracovaná a vybraná sekundární literatura, která se jí měla stát vodítkem k filosoficky propracovanému uchopení vybraného tématu a hlavně k jeho zúžení například na kritiku básníků napříč vybranými dialogy anebo na kritiku kritiky umění v *Ústavě* apod.

Z hlediska výše řečeného hodnotím i následující kritéria kladené na bakalářskou práci.

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.		X	
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .		X	
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.		X	
4. Zpracování vykazuje rysy vlastního přínosu.			X

Slovní ohodnocení

Když vynechám samotné Platónovy dialogy, nachází se v seznamu literatury k tématu bakalářské práce velmi málo úzce vymezené literatury (Konrádová, Stránský, Asmis) a s vynecháním přeparafrázovaného Jinka se s touto literaturou náležitě filosoficky či argumentačně většinou nepracuje. Další literatura, která se objevuje v poznámkovém aparátu, slouží (zdá se mi) spíše opticky k tomu, že autorka nějakou literaturu používá.

To se týká i cizojazyčné literatury. Z Kahnovy knihy autorka použila odkaz na s. 111, z Reeveho knihy na s. 139 (navíc bez další souvislosti), z Pennera (ze sborníku *The Cambridge Companion to Plato*) odkaz ze s. 138, z Asmisové s. 338 (v poznámce je však jen odkaz na *The Cambridge ...*, nikoli na Asmisovou, která chybí i v seznamu literatury). Autorka bakalářské práce tak převážně přepisuje z parafrázovaných či citovaných autorů to, co píše sám Platón v daných paginacích. (O editoru *The Cambridge ...* Richardu Krautovi píše jako o autorovi.)

Pokud jde o samotný seznam literatury, je nedbale připravený, neboť v něm chybí jednak některá literatura vyskytující se v poznámkovém aparátu (například Stránský, Asmis, druhý článek od Konrádové atd.), a dále je v něm plno nedodělků: například v něm (podobně tak v základním textu) není graficky rozlišen rozdíl mezi článkem v časopise či sborníku a názvem časopisu nebo sborníku, autorka píše v jednom odkazu „Oikúmené“ a „Oikoymenh“ (i v poznámkovém aparátu), někdy píše na konci odkazu tečku jindy ne, mezi středníkem a slovem dělá mezeru atd.

Autorka vůbec neuvádí jednotlivé myslitele přímo v textu, např. *Konrádová uvádí, že ..., Jinek poukazuje na to, že ...* atd. Tím dochází i k nezřetelnému rozlišování citací a parafarází, čtenář musí sledovat, kdo se skrývá v poznámce za autora. Jednotlivé myslitele se autorka ani nesnaží nějak srovnávat, nepokouší se vést dialog mezi jejich argumenty apod.

Z uvedených důvodů argumentace a jejich podloženost není precizní, chybí tedy fundovanější a analytičtější práce s pojmy a myšlenkami jednotlivých myslitelů. Bakalářská práce spočívá především na převyprávění daného tématu a poskládání různých podpůrných hesel či parafarází.

Teprve 5. kapitola „Spojitost předložených dialogů“ na mě začala působit jako pokus o zajímavou filosofickou práci. Problém však byl, že kromě Jinka jinou literaturu nepoužívá, a navíc je kapitolka v rozsahu pouhých cca 30 řádků.

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .		X	
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .		X	X
3. Student zvládl a rozumí terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá.		X	X
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.		X	

Slovní ohodnocení

- Bakalářská práce je na mnoha místech vyskládána z odstavců, které mají jen dva řádky.

- Uvádění parafarází nebo citací je velmi často ledabylé nebo nesprávné, mimo výše řečené například:

... proti všem filosofům: „zkoumá věci ...
 ... se pak zlobí na Sókrata – „... říkají, že je ...
 ... ale jak praví: „..., nýbrž je třeba ...
 ... takový trest? „když mi však ...
 ... daimon se neozval. „skoro se zdá ...
 ... odborníkem na část.“, jak tvrdí ...
 ... o všech.“.
 ... takto létajíce.“.
 ... či božského?“.
 ... rapsód.“, nenechá ...

Apod.

- Někdy autorka uvádí dialog v kurzívě, jindy nikoli.

- Namátkově jsem se zaměřil na styl parafrázování: Autorka na s. 21 parafrázuje Pennera, měla to být patrně přímá citace, jen místo slova úděl, které autorka používá v souladu s českým překladem Platóna, má místo spojení *božský úděl* termín *božské*

nařízení. Autorčina a Pennerova slova (*divine dispensation*) však neříkají nic jiného než to, co říká Platón v dialogu *Ión* v paginacích 534c, 535a, 536c-d, týkající se právě *božského údělu*.

- V poznámce 38 autorka nerozlišuje mezi kapitolou a autorským příspěvkem: „V analýze nám pomohou vybrané kapitoly ze sborníku *Platonův dialog Ión*, jež byl uspořádán Alešem Havlíčkem a Jakubem Jinkem.“

- Bakalářská práce mohla být lépe stylisticky a gramaticky napsaná.

- Z práce je však cítit entuziasmus, autorka se snažila například svůj text oživit různými rétorickými otázkami, ty však povětšinou nejsou otázkami filosofickými, a takové otázky spíše filosofickému textu neprospívají, právě tak jako některé výroky nebo obraty typu *nyní nastává smršť* apod.

- Po třetím pročtení bakalářské práce se mi začíná zdát stále zjevnější, že autorka se snažila zhostit náročného úkolu zodpovědně a interpretovat náročné primární texty. V tomto jejím cíli jí však zabránily základní nedostatky v metodickém přístupu, při výběru a interpretaci textů, který by měl být hlavním výstupem bakalářského stupně.

IV. Otázky k obhajobě

Autorka cituje z Jinka: „*Rovněž Platónovy dialogy jsou ostatně mimetickými útvary a nápodoba je strukturní zákonitostí platónského filosofického systému; sama myšlenková konstrukce nejlepší obce není myslitelná jinak než jako nápodoba božského vzoru.*“ (s. 21). A autorka uzavírá 3. kapitolu tím, že „*tato skutečnost nutí Platóna k vymezení takového způsobu napodobování, které přípustné není.*“ Například autorka popisuje, že by se nemělo napodobovat něco zlého, nevhodného, nepravdivého atd.

Jaký je tedy rozdíl ve způsobu napodobování u malíře (který ví, že výsledek toho, co napodobuje, není ani to napodobené ani jeho idea) a Platónovým způsobem napodobování ve slavných podobenstvích v 6. a 7. knihy *Ústavy*?

Lépe vysvětlit následující tvrzení a jednotlivé pojmy:

... *básníci používají řeč jako „prostředkování božské a ve své pravé podobě nesdělitelné krásy skrze její zpřítomňování* (s. 19).

... *tělo je vlastně pro duši vězením* (s. 28)

... *lidé často hovoří o věcech, přestože přesně neznají jejich jsoucno* (s. 35).

Navržená známka: **dobře** pokud autorka zodpoví na dané otázky.

Datum: 22. května 2016

Podpis oponenta práce